

Naša izobrazba je v naših rokah; od države za sedaj še nimamo ničesar pričakovati. Z izpopolnjenim strokovno izobrazbo dobi delo v šoli svoj čar; šola nam postane neizbrisna zakladnica novih spoznanj, torišče, kjer naša osebnost lahko najde svoje popolno zadoščenje. Glejmo, da postojna izpolnilno mesto, ki na njem stojimo; tem potom — **in samo tem potom** — pastane naša pozicija v narodu tista, kakor si jo želimo.

Najpraktičnejše samoizobraževalno sredstvo je knjiga. Tečajji so sicer mnogo komodnejši, a so spojeni s stroški in drugimi težavami; knjiga pa ima to veliko prednost, da je lahko dostopna in da omogoča temeljito vglabljanje v problem po našem razpoložanju. Na tečajjih in zborovanjih si lahko izmenjajo misli ljudje iz razmeroma ozkega okoliša; knjiga omogoča to izmenjavo med državami in kontinenti. Knjiga gleda na legije, ki jih je že »spreobrnila«.

— Z ozirom na to smatra Pedagoška centrala kot eno glavnih nalog (doslej je bila glavna), da si ustvari knjižnico z izbranimi strokovnimi deli, ki naj služijo za podlago praktičnemu strokovnemu delu. Danes obsega ta knjižnica okrog 500 del; je torej pravzaprav še skromna, a vendar lahko računamo, da jako popolna; ni ga znamenitejšega avtorja, ki bi ne bil zastopan. To knjižnico stavlja sedaj na razpolago učiteljskim vseh šol Mariborske oblasti. Pedagoška centrala bo seveda tudi vnaprej skrbno zasledovala svetovno pedagoško gibanje in v tej smeri izpopolnjevala svojo knjižnico. Najbolj zaželjene knjige bomo nabavili v več izvodih. Obstoj tkzv. okrajnih učiteljskih knjižnic ne zmanjšuje njenega pomena in je te knjižnice ne morejo nadomeščati; prvič je okrajnim učiteljskim družtvom skoro nemogoč obširen pregled čez celo področje, drugič pa razmeroma skromna sredstva ne dopuščajo nabave številnejših inozemskih del, ki so večinoma jako draga.

Vse knjige v naši knjižnici nimajo seveda iste neposredne vrednosti za učitelja; nekatera lahko služijo le onim, ki imajo že dober pregled in se hočejo poglobljati še posebej v specialna področja; nekatera pa so tudi — zastarela. Da olajšam tovarišem in tovarišicam izbiro, navajam tu dela, ki prihajajo za samoizobrazbo v pravi vrsti v pošte.

Fiziologija:

Schmidt: Das Schulkind nach seiner körperlichen Eigenart und Entwicklung.

Stratz: Der Körper des Kindes und seine Pflege.

Neumann: Kindersport.

Psihologija:

Dr. William in dr. Olara Stern (zakonska dvojica): vsa dela.

Dr. Adler: Praxis und Theorie der Individualpsychologie.

Dr. Franziska Baumgarten: Die Lüge bei Kindern und Jugendlichen.

Dr. E. Spranger: Lebensformen.

Dr. E. Spranger: Psychologie des Jugendalters.

Dr. Hoffmann: Die Reifezeit.

Dr. O. Pfister: Die psychoanalytische Methode.

Rank-Sachs: Die Bedeutung der Psychoanalyse.

G. Sommer: Geistige Veranlagung und Vererbung.

Dr. Claparède: vsa dela (francoski).

Bovet: L'instinct combatif.

Baudouin: La discipline interieure.

Alice Descoedres: Le developpement de l'enfant. (Dalje prih.)

Pokret učiteljic.

MEMENTO TOVARISICAM!

Zopet je izšla nova disciplinarna uredba za učiteljsvo. Proti prejšnji je učiteljsvo vsled raznih nedostatkov protestiralo, a sedanja ni dosti boljša, za nas učiteljice pa deloma še slabša. Kajti glasno prvotne uredbe je bilo sporno, ali imajo učiteljice pasivno volilno pravico ali ne, tako, da so jo juristi v nekaterih oblastih tolmačili v priložnost učiteljicam. Po novi uredbi jim je pa pasivna volilna pravica v disciplinarna sodišča definitivno odvzeta.

Evo vam tovarišice, naše enakopravnosti v službi! Sedaj pa še govorimo, da je dovolj, da v svojo službo vestno vršimo, za druga vprašanja se bodo že moški pobrigali, imamo itak iste stanovske pravice kot naši tovariši. Ali tudi v našem stanu je to samo navidezno. Vedno znova imamo priložnost spoznati in občutiti, da smo manjvreden element, dasi izvršujemo enakovredno delo kot naši tovariši. Slučaji, kakor je pričujoči, nam morajo odpreti oči, nas morajo vzbuditi iz apatije, ki je nevredna izobrazbene žene. Nikakor nam ne sme biti vseeno, ali odloča o nas moški ali ženska. Zlasti v nekaterih slučajih disciplinskega postopanja bi bila bolj na mestu učiteljica kot pa učitelj. Vzemimo samo slučaj učiteljice-matere; morda je zakrivila prestopke ravno vsled svoje dvojne dolžnosti. V takem slučaju je bolj na mestu žena, ki bo sigurno sodila z večjim razumevanjem kot pa moški.

Toda vsi protesti bodo za enkrat malo pomagali, kajti to zapostavljanje izhaja čisto logično iz pravne in politične brezpravnosti žene vobče, ki v naši državi dostikrat niti ne more izvrševati iste službe kot moški, četudi ima isto kvalifikacijo.

Spričo tega dejstva je zelo neumesten odpor, ki se javlja pri večini tovarišic z oziroma na vprašanja, ki se tičejo javnega in političnega življenja. Kajti samo potom politične enakopravnosti moremo priti do vseh ostalih pravic.

Učiteljski pravnik.

Uredba o učiteljskih disciplinskih sodiščih

Člen 8. Minister za prosveto imenuje člane učiteljskih disciplinskih sodišč. Sestavo vseh disciplinskih sodišč objavi ministrstvo za prosveto v »Službenih Novinah« in temu jo objavi vsak sodni predsednik tudi na mestu, določenem za sodne objave svojega sodišča. To se zgodi vselej v prvih petnajstih dneh vsakega koledarskega leta in tako razglašeno sodišče velja za to koledarsko leto.

Vsak predsednik imenuje za svoje sodišče zapisnikarja in nižje osebe po členu 7. te uredbe.

Stari člen 8.: Minister za prosveto imenuje člane učiteljskega disciplinskega sodišča; toda vsak učitelj župan mu predlaga za svojo oblast prva dva člana za namestnika ter mu predloži listo strokovnih drugov. Sestavo vseh disciplinskih sodišč objavi ministrstvo za prosveto v »Službenih Novinah« in temu jo objavi vsak sodni predsednik tudi na mestu, določenem za sodne objave svojega sodišča. To se zgodi vselej v prvih petnajstih dneh vsakega koledarskega leta in tako razglašeno sodišče velja za to koledarsko leto.

Vsak predsednik imenuje za svoje sodišče zapisnikarja in nižje osebe po členu 7. te uredbe.

Čl. 11. Je podaljšani rok za rešitev pritožbe pri vrhovnem sodišču od 3 na 15 dni.

Čl. 12. stare uredbe je odpadel. Glasil se je: Vsak oškodovanec ima pravico, tožiti učitelja (učiteljico) neposredno pri ministrstvu za prosveto ali pri oblastnem prosvetnem inspektorju, v čigar okolišju službuje oboževanec.

Člen 13. (prej 14. čl.) Disciplinska kazniva dejanja preiskujejo krajevni prosvetni organi zaradi stvari šolskega značaja, zaradi vseh ostalih pa krajevni upravni organi.

Stari čl. 14. se je glasil: Disciplinska kazniva dejanja preiskujejo krajevni prosvetni organi zaradi stvari šolskega značaja, zaradi vseh ostalih pa krajevni politični (politiški) organi.

Člen 14. (prej 15. člen). Učitelj, ki prekršil v službi ali izven nje službeno dolžnost ali oškoduje ugled svojega stanu, kakor navaja to zakon o uradnikih zlasti v členih 89, do 99., 103, do 105, in 107., zakrivi disciplinski prestopke in kaznujejo jih zaradi nerednosti njih starešine (člen 2. te uredbe). Kazni za disciplinske prestopke so te-le:

1. usten opomin;
2. pisnen opomin;
3. denarne kazni največ do 10% mesečne osnovne in položajne plače.

Izrečena kazen pismenega opomina se pošlje šolskemu nadzorniku.

Stari čl. 15. se je glasil: Učitelj (učiteljica), ki prekršil v službi službeno dolžnost ali oškoduje ugled svojega stanu, kakor navaja to zakon o uradnikih zlasti v členih 89, do 99., 103, do 105, in 107., zakrivi disciplinski prestopke in kaznujejo jih zaradi nerednosti njih starešine (člen 2. te uredbe). Kazni za disciplinske prestopke so te-le:

1. opomin;
2. denarna kazen največ do 10% mesečne osnovne in položajne plače;
3. premešitev s pravico do povračila selitvenih stroškov ali brez nje. S to kaznijo se smejo kaznovati tudi učitelji (učiteljice), ki imajo — brez drugih kaznivih dejanj — zaporedoma dve slabi oceni iz letnega službovanja.

Člen 16. je odpadel, glasil se je: Zoper kazni iz člena 15. se sme pritožiti kaznovanec v osmih dneh na ministra za prosveto; če pa je izrekel kazni minister, pritožba ni dopustna in ministrova odločba je izvršna.

Člen 15. (prej čl. 17.). Disciplinarna učiteljska sodišča izreka po členu 165. zakona o uradnikih zaradi učinjenih disciplinskih pogreškov te-le kazni:

1. ukor;
2. zmanjšanje osnovne in položajne plače največ do enega leta, toda to zmanjšanje ne sme biti v poedinem mesecu večje od 20%;
3. premešitev s pravico do povračila selitvenih stroškov ali brez nje. S to kaznijo se smejo kaznovati tudi oni učitelji, ki imajo — brez drugih kaznivih dejanj — zaporedoma dve slabi oceni iz letnega službovanja (je bil prej čl. 15., toč. 3.);
4. upokožitev brez zmanjšanja pokojninskih prejemkov;
5. upokožitev z zmanjšanjem pokojninskih prejemkov največ do 20% na mesec, toda to zmanjšanje mora trajati za omejen čas, največ za 10 let; in
6. odpustitev iz službe z izgubo ali brez izgube — za nekaj časa ali stalno — vseh ali nekaterih pridobitnih pravic, če se kaznovanec vrne v državno službo; vendar pa sme izgubiti kaznovanec tudi pravico do pokojnine, če jo je pridobil.

Kazni: ukor in zmanjšanje plače ustavita napredovanje na višjo stopnjo plače, stanarine in v višjo skupino za leto dni, največ pa za tri leta; dolgotrajna odraja disciplinsko sodišče.

(Dalje prihodnjič.)

PREDLOGI IN KRITIKE K UREDBI O OBLASTNIH IN KRAJEVNIH ŠOLSKIH ODBORIH.

Prinašamo predloge za izpopolnitev uredbe o oblastnih in krajevnih šolskih odborih, ki nam jih dostavljajo tovariši iz svoje prakse. Radi bi slišali tudi mišljenje drugih. Vse resne predloge bomo priobčevali, v kolikor nam bo dopuščal prostor. Enako bi radi slišali mnenje in dobili predloge k izpopolnitvi uredbe o disciplinskih sodiščih. V kolikor je potrebno, naj bodo predlogi tudi na kratko pojasnjeni in utemeljeni.

I. Iz radovljiskega okraja so došli sledeči predlogi:

Čl. 1. Ta uredba naj se uzakoni pred narodno skupščino in izda kot zakon k dopolnilu šolskega zakona.

Člen 3. b) upravitelj osnovne šole, ki je obenem zapisnikar in blagajnik tega šol. odb. Razlog: Zakaj se učiteljsvo ne zapu denarja? — Če ima učitelj denar v rokah uprava odbora hitreje posluje ter mnogo pametnejše — nerednosti so nemogoče — če bi se pa zgodile, so mnogo lažje popravljive kot pri obč. odbornikih.

č) pet pismenih občanov, ki naj bodo po možnosti obenem občinski odborniki v raznih krajih, če pa to ni mogoče, morajo biti zastopniki staršev ter oženjeni z družino najmanj dveh otrok, da lahko razumejo otroško dušo in delo v šoli.

Člen 5. Se izpremeni drugi stavek: Blagajnik naj je obenem zapisnikar, ki naj bo

redoma šolski upravitelj. (Na ta način se reši šola in učiteljsvo kvarnih posledic sedanje določbe, če opravljajo ta posel šoli nenaklonjeni faktorji).

Člen 7. b) Naj se v resnici izvede, bolje je, da se otroci vpišejo s sedmim letom, ker so duševno in telesno bolj razviti. (Opozorjamo pri tem na umetno okrnjenost šolske obveznosti pri nas. Iz tega ozira je pov. UJU proti izvedbi tega člena pred šolskim zakonom. — Uredn.)

c) Tretji odstavek: Kazni, ki jih izreče za roditelje itd., izvrši okrajni šolski nadzornik v 30 dneh, če je ne izvrši v določenem roku, a bi se bile mogle kazni od kaznovancev izterjati, sponoči to šolski upravni oblasten nadzorniku, ki izterja kaznen od okraj. nadzornika ter jih izroči krajevni šolski blagajni.

Ostalo do f) ostane.

f) Vse ofane le o kurivu se izpusti. Organizacija naj skuša na vse dopustne načine doseči, da daje država drva učiteljem, in sicer oženjenim z dvemi in več otroci 27 m³ drva kot aktivnim čistnikom, oženjenim brez ali le z enim otrokom 20 m³, vsemu ostalemu učiteljsvu neporočenemu — če imajo lastno gospodinjstvo — 16 m³, brez gospodinjstva 6 m³ na leto.

Mnenja sem, da občine zmorejo kvečjemu le za upravitelje drva do 20 m³ na leto. Za ostalo učiteljsvo nikakor ne gre nalogati občinam, če se nečemo obsovržati. (S tem stališčem se ne zlagajo drugi predlogi učiteljsva. — Uredn.)

s) tajniku, ki je obenem blagajnik, pripada 500 Din (petsto dinarjev) letne nagrade za svoje delo, ne glede na oddelke in opravilno doklado ter morebitno prirodno stanovanje v šoli. (Saj je sedaj že višje odmerjena nagrada. — Uredn.)

Člen 9.: Se dopolni v smislu zahteve, da je blagajnik že obenem tajnik in zadošča en podpis.

Člen 12. med drugim: in pečat ter potrebne štampile.

Člen 17.: naj se še dostavi točka i), ki naj se glasi: dva učitelja kot zastopnika učiteljske organizacije UJU, ki jih imenuje učiteljska organizacija ter imata glasovalno pravico kot vsi ostali člani oblastnega šolskega odbora.

II. Sklepi z ozirom na krajevne šolske odbore iz kranjskega okraja:

1. Župani naj ne bodo predsedniki krajevnih šolskih odborov, ker ti bodo skoraj vedno proti proračunu z ozirom na njihove volilce.

2. Naj se da možnost, da bodo tudi šolski upravitelji lahko predsedniki.

3. Obravnavo zamud naj bi prevzela samo predsednik in šolski upravitelj, seje naj bi bile po potrebi.

4. Bolehni otroci naj prinesejo zdravniška spričevala, da se jih ne sili s 6 letom v šolo.

5. Poslovanje glede zamud naj prevzame sodišče, oziroma sreski poglavar.

Ker se nanažajo zamude vsak teden, naj se plačuje tudi kolektivna 20 Din za vsak teden. Kazen naj se izreče za vsak mesec.

6. Šolski upravitelj naj sporazumno z učiteljsvom na šoli naredi proračun. Uporabi naj se ves denar. Ustanovi naj se šolski fond in morebitni prebitki naj pridejo v ta fond.

7. Seje naj bodo v šoli, na nevtralnih tleh.

8. Prve mesece v letu naj se ne forsira dvanajstin, ker ni doklad.

Opomba uredništva: Želimo, da se konkretni, stvarni predlogi nadaljujejo, vendar naj se v nadaljnjih predlogih ne iznašajo izpremembe, ki jih vsebujejo že natisnjeni predlogi, ker moramo s prostorom skrajno štediti. Vsi drugačni predlogi, so dobrodošli!

Naša stanovska organizacija.

POEDINCI ALI ORGANIZACIJA?

(K I. resoluciji celjskega učit. društva.)

V stanovskem glasilu smo 20. oktobra poročali tudi o zborovanju celjskega učit. društva, ki se je vršilo 8. oktobra v Celju.

V isti sapi, ko se je članstvo pozivalo, naj se še tesneje oklene svoje organizacije ter naj vsak član dela za njeno rast in moč do uresničenja našega ideala (do združitve vsega učiteljsva pod njenim okriljem), so se sklenile tudi nekatere resolucije, od katerih moramo eno ponovno objaviti. Glasil se:

Celjsko učiteljsko društvo prizna kulturno poslanstvo učiteljskega pevskega zbora, protestira pa proti načinu, kako je hotel uveljaviti svojo željo.

Obžalujemo, da sta dala poverjeništvu in občala delegacije privratni zadevi službeni značaj. Protestiramo proti izpadom večine o protikulturnosti in protigrožnji ožigosanja v tisku. V postopanju večine delegacije vidimo gaženje principov in teror.

V znak odpora izjavimo da se temu sklepu delegacije ne bomo pokorili (!).

Mislimo, da opazi vsak najprej kričeče nasprotje med besedami, ki so se kričevale na zborovanju iz predsedstva v prilog organizacije, in med dejanjem, ki ga je društvo napravilo proti organizaciji.

Posebe pa moramo opozoriti na dejstvo, da se je celjsko društvo uprlo sklepu delegacije v Kranju. Že pri delegacijskem zborovanju je bil nastop radi pevskega zbora najmučnejši dogodek. Slo ni tu za kaka načela, ampak za pol ali ves dinar mesečnega prispevka zboru. To je izzvalo oster razpor, ki je imel dejansko čisto osebno dno. Vsa skupščina se je vršila tako trezno

Osebne zadeve.

— Nova imenovanja učiteljev(ic) abiturientov v mariborski oblasti: Svojmir Jamšek, bivši učitelj-vojak na meščansko šolo v Ljutomeru; Viktorija Zmavc pri Sv. Ani v Slov. goricah; Marija Gorjanc pri Sv. Barbari, Jožefa Skufca pri Sv. Rupertu, Marija Inglč v Šoštanj, Marija Vozel v Marijo Snežno, Alojzija Kermel pri Sv. Florjanu.

— Imenovanja v ljubljanski oblasti: Vekoslav Rubeša na meščansko šolo v Kastav, Josip Zupančič v Dražgoše, Engelmañ Vladimira v Sevnico, Zora Hauptman v Hrastnik, Josipina Zlebnik v St. Janž, Antonija Kolbezen v Talčji vrh, Frančiška Žitnik v Konjšico, Stefanija Pogačnik v Gaborje, Kornelija Rooss v Senčur, Jančič Marija pri Sv. Lenartu.

— Imenovanja veroučiteljev: P. Ciprijan Napast v mesto; P. Bogdan Marčekelj na deško osnovno šolo Ljubljana VI., Alojzij Kosi na meščansko šolo v Šoštanj.

— Ukazna postavljanja. Z ukazom so postavljani za učitelja IV. dekliske osnovne šole v Ljubljani Amalija Hartman II./2, Angela Soršak na Bledu II./2, Vojteh Hren v Šmartnem na Pohorju, Ida Vodenik v Mariboru na IV. deklisko osnovno šolo (pridejlena pisarni sreskega šolskega nadzornika).

— Premeščeni so naslednji učitelji(ice). V ljubljanski oblasti: Repič Ivana v Zalog, Zumer Pavla v Dobravo, Vodišek Josipina na Rakek na meščansko šolo, Kus Viljem v Sv. Lenart. — V mariborski oblasti: Tavzes Marija na meščansko šolo pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, Stanislava Mahuc na meščansko šolo pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, Hermina Mihlar na meščansko šolo v Ormož, Marija Šustar v Črneče, Karolina Klum na Tezno, Belina Alojzij v Ožbalt, Ivan Lazar pri Sv. Lovrencu. — Ostavko na državno službo je podala Danica Logar-Lederhas.

— Sprejem učiteljev Slovencev iz Italije v državno službo. Albert Rojčič na Jesenice, Gajo Milneršič v Srdoče, Milan Jerreb v Vinico, Avgust Kravos v Vinico, Jakob Rojic v Škofjo Loko, Franjo Pivk v St. Jošt, Anton Maslu v Turje, Franc Lasič v Koroško Belo, Pelagija Bekar-Kampjut v Radence. — V kratkem bo imenovalo ministrstvo prosvete tudi ostale učitelje kontraktualce.

— Otvoritev novih razredov, vzporednic in šol: Na osnovni šoli v Presarjih in pri Sv. Lenartu se bo otvoril 4. razred. Na Dobravi se dovoli vzporednica. Zasilna šola v Konjšici sep retvori v stalno enorazrednico.

Naša gospodarska organizacija.

— Nujna prošnja. Šolska upraviteljstva: Srednja Bistrica (Prekmurje), Hrušica, Preserje, Toplice, Strukovci, Fara vas, Kočevje, Kuželj, Poljane dolgujejo po 390 Din za šolske lekarne, ki jim jih je dobavilo Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta. — Na poštninah dolgujejo: Lemberg, St. Peter, Zidani most, Rateče, Kamna gorica, Jesenice po 40 Din. — Za Kosmosova učila so Mavčice na dolgu 129.10 Din. — Vseh dobavljenih 200 lekarn je društvo plačalo in se mora samo boriti s stanovskimi tovariši za lastne koristi. Ker je to 4. poziv in za obsežno dopisovanje nimamo na razpolago nikakega oseba, bomo poslednje opomine poslali po našem zastopniku, ki si priračuna svoje stroške. — Za Učiteljski konvikt: Josip Lapajne.

— Družba sv. Cirila in Metoda je odina družba, ki podpira šolstvo in obsejno učiteljsvo. Kaj ste storili za njo? Ali ste poiskovali obuditi domačo C. M. podružnico? Pomagajte ji, da Vam pomore!

umljivo ogorčenje nekaterih pevcev, ki so pri delegaciji v Kranju nastopili za obstoj zbora brez ozira in z vsem ognjem. Poleg tega pa je res tudi, da je omogočila obstanek učiteljskega pevskega zbora prostovoljno na podpora onih društev, ki so iz prepričanja storila nekaj za našo umetnost. V tem dejanju je posebna lepota, poleg katere se žalostno postavlja vse prerakanje za oni be-raški dinar v Kranju.

Vendar ni v vsem tem jedro vprašanja. Bistvo vse zadeve je drugje. Odločitev celjskega društva je dejansko izpodbijanje avtoritete sedanjega vodstva poverjeništvu. Upreti se sklepom delegacije pomenja, upreti se vodstvu poverjeništvu, ki ima čuvati nad organizacijskimi sklepi. Ali je tako postopanje jačanje organizacije v smislu poziva predsednika pri zborovanju celjskega društva? Ali ne pomenja to v resnici le rušenje? Prišli smo — žalbog — do abecede v organizaciji! Ni namreč prvič, da smatrajo društva tu ali tam za svojo glavno nalogo, napadati osrednje vodstvo. Osrednje vodstvo ni nikak »noli me tengere« in tudi nezmotljivo ni. Toda napadi morajo biti trezni, premišljeni, stvarni in utemeljeni. Če niso taki naj se ne začenjajo, kajti kar osrednje vodstvo ukrene, ukrene po temeljitejšem preudarku kot pa so napadalci premislili svoje izpade. A predvsem ni poverjeništvu nikdar še nastopalo radi osebnosti gloriole, ampak vedno radi naše stvari same.

Glavno pa je, da ima poverjeništvu nalogo bdeti nad vsem, kar je volja učiteljskemu, nad vsem onim, kar je učiteljskemu našo kot pravo in stanu in šoli koristno. Izraz tega ni Celje in tudi ne katerokoli izmed tridesetih društev učiteljskosti v Sloveniji, izraz te največje volje, tega skupnega hotenja je samo delegacija. Delegacija je naša najvišja instanca. Ta določa pravce za gotovo dobo in le ta more spet pravce spremeniti. Ali to sprejmemo brez pridržkov, ali se izločimo iz skupnosti? Kdor demonstrira proti sklepom delegacije, zadeva neupravičeno poverjeništvu, bje pa pri tem predvsem po skupni organizaciji. Ako delegacija, njena večina, ni več merodajna za vse naše dejanje in nehanje, kam naj gremo po odločitve? Ali k vsakemu društvu posebej? K vsakemu društveniku posebej? In za vsak korak posebej?

Tu začenja absurdum. Osrednje vodstvo je redno izvoljeno. Vsak svoj korak napravi v interesu stanu in šolstva in predvsem strogo v smislu sklepov učiteljske najvišje reprezentance. Kdor mu more očitati nepravilnosti, naj vrže kamen. Vsak čas je mogoče poverjeništvu strmoglaviti, toda to se more zgoditi le na en način: potom delegacijske večine. Dokler se to ne zgodi, bo šlo poverjeništvu strogo svojo ustavno pot, — če moremo rabiti to besedo. Osrednje vodstvo ima prav tako vezane roke spriču storjenih, veljavnih sklepov delegacije, kakor jih imajo poedina društva. Ne le to, osrednje vodstvo ima nalogo, da sklepe delegacije varuje, kakor jih je dolžno izvajati. V ta namen ima samo eno silo in še ta sila je zgolj moralna. Toda prav zato, ker je zgolj moralna, je večja kot vsaka druga. Temelji pa v prosti odločitvi pretežne večine učiteljskosti, gotovo ne najnezavednejšega! Vrzite osrednje vodstvo organizacije, kadar se bo pregrešilo proti volji učiteljskosti, toda ne slabite organizacije s samovoljo poedincev, ker vodi ta neizogibno v anarhijo!

Poverjeništvu je prevzelo vodstvo organizacije v času, ko je bilo vse na tleh. Pozidalo je razrušeno stavbo in zastavilo širokopotezno delo. Vse to je napravilo pod neprestanimi strelji, a se ni umaknilo. Kdor ni imel zle volje, se je mogel prepričati, da se je trdo delo vršilo z nesebičnostjo in z idealizmom, ki ga je vredna dobra stvar, koristi našega zametnega stanu in šolstva.

Zdaj prihaja napad v hrbet. Dobro. Toda vodstvo organizacije drži svoj prapor nad poedinci, nad osebnimi voljami, nad osebnimi težnjami, vodstvo organizacije dviga prapor skupne volje in ostaja njen glasnik. Samo tej volji priznava upravičenost, da ga vrže, samo tej volji se bo uklonilo! Ta volja je nad vsemi, zakaj organizacija gre vedno preko anarhije poedincev! Druge poti nima!

I. SI.

Opomba uredništva: Ze v zadnji številki smo povdarili, da z zdravo kritiko le krepimo organizacijo, čeprav je malo ostrina in trda. Znak pa je, da imamo še zdravega čuta in krepke volje za izboljšanje razmer, kar je vedno le v interesu organizacije.

Vabila

— UČITELJSKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI IN LEVI BREG ima svoj redni občni zbor 12. novembra t. l. ob 10. uri v Narodnem domu v Mariboru. Eno uro pred zborovanjem odborova seja.

— KOZJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto, dne 5. novembra t. l. v Kozjem. Začetek ob 10. uri. Reševale se bodo društvene zadeve. Tov. Humar bo predaval o fonomimiki in delovni šoli, tov. Hernalus pa o socialnem vprašanju. Udeležba obvezna. — Odbor.

— PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje dne 12. novembra t. l. v Mladiki v Ptuj ob 10. uri po običajnem dnevnem redu spolnjenim s predavanjem tovarišice Mervičeve o izobraževalnem tečaju v Ljubljani, II. del. Sestanek je obvezen za vse članstvo; pouk na ta dan ni opravičilo za učiteljsko včlanjeno v UJU.

— OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO UJU RADOVLJICA zboruje v soboto, dne 12. novembra 1927 v osnovni šoli na Jesenicah ob 10. uri — ob 9. uri pred zborovanjem odborova seja. Na dnevnem redu med drugim: Razgovor o delovni šoli.

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ je imelo letni občni zbor 8. oktobra 1927 ob 8. uri v šoli na Zidanem mostu.

Situacijsko poročilo: Po predsednikovem pozdravu in toplem sprejemu treh novih članov je tovariševeteran Jurko Blaž podal zanimivo, v šegah verzih sestavljeno poročilo o državnih skupščini v Skoplju.

Tov. Pleškovič je podal kratko poročilo o pokrajinski skupščini v Kranju.

O samoizobraževalnem tečaju v Ljubljani je poročal tov. Beg.

Poročilo funkcionarjev: Sledilo je poročilo tajnika in blagajnika za pretečeno poslovno leto. (Beg, Pleškovič). Določil se je proračun za poslovno leto 1927./28.

Krožki. Ustanovili smo pedagoške krožke (Trbovlje, Hrastrnik, Laško) in izvolili glavnim poverjenikom tov. Suligoja.

Volitve. Odbor se je sestavil na podlagi poizkusne volitve: predsednik Robert Plavšak, podpreds. Juro Kislinger, odborniki: Lebar, Beg, Hofbauer, Pleškovič, Lapornik, Vidmar, Omerzu in Jurko.

Statistika. Društvo šteje 101 člana.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLENO je zborovalo dne 8. oktobra 1927 v Prevaljah.

Situacijsko poročilo. Tov. Doberšek je poročal o pokrajinski skupščini v Kranju. Poročilo se je vzelo na znanje.

Tovariš predsednik referira o naših zborovanjih in stanovjski zavednosti ter obenem obširno poroča o seji širjega sosveta, ki se je vršila 2. oktobra 1927 v Ljubljani.

K posameznim točkam se je vnela debata, v katero so posegli tovariši Doberšek, Sokol, Gačnik.

Tov. Gačnik je podal zanimivo poročilo o izobraževalnem tečaju v Ljubljani, ki se je vršil koncem meseca avgusta.

Sklepi. Sprejet je bil predlog tov. Feiniga, da se zavrne dopis Kamniškega društva, ker se funkcija tajnika pri krajnem šolskem odboru ne more odkloniti in bi to tudi ne bilo v interesu šole kakor učiteljskosti, poverjeništvu naj poskrbi, da dobe tajniki za njih poslovanje primerno odškodnino.

Blagajniško poročilo. Tovarišica Kerstova je podala nato še blagajniško poročilo pri društvu od 30. junija 1926 do 30. junija 1927. Društvo je imelo dohodkov 7639/74 Din, izdatkov 8559/30 Din, primanjkljaj od 919/56 Din se je kril s prebitkom iz l. 1926., tako da izkazuje blagajna sedaj 454/29 Din.

Krožki. Nato je tov. predsednik obširno obravnaval realizacijo sklepov pokrajinske skupščine.

Ustanovili so se štirje krožki: 1. Dravograd: sklicatelj l. sestanka tov. Kuraš, 2. Guštanj: sklicatelj l. sestanka tov. Šimon, 3. Prevalje: sklicatelj l. sestanka tov. Kopriva, 4. Črna-Mežica: sklicatelj l. sestanka tov. Kogelnik.

Kot društveni referent krožkov je bil izvoljen tov. Gačnik. Kot društveni referent za šolsko reformo je bil izvoljen tov. Doberšek. Kot društvena referentinja za izvenšolsko delo je bila izvoljena tov. Vrečkova.

Statistika. Zborovanja se je udeležilo 44 članov. Društvo šteje sedaj 54 članov. Včlanjeni so vsi učitelji v srezu.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRADEC je imelo svoj redni občni zbor v Slovenjgradu dne 6. oktobra 1927. Navzočih od 41 članov 35.

Ker je bil tov. predsednik zadržan, otvorili zborovanje njegov namestnik tov. Kopač ter pozdravlja vse navzoče učiteljsko prav iskreno. Nato se prečitata zadnja dva zapisnika od 5. marca in 11. aprila ter se odobrita.

Sledilo je poročilo tajnika od 13. januarja t. l. dalje. Se izpopolni in odobra.

Blag. poročilo: v pret. posl. l. je bilo dohodkov 4379/36 Din, izdatkov 3593/26 Din, prebitka 786/10 Din. Se najde vredno.

Situacijsko poročilo. Tov. Kopač poda poročilo o pokrajinski skupščini v Kranju.

Tov. Križman referira o glavnih mislih in idejah, o katerih se je razpravljalo na prvem tečaju učiteljske samoizobrazbe. Posoda nekaj smernic za izvenšolsko delo in govori o glavnem principu delovne šole.

Poročilo o seji širjega sosveta UJU v Ljubljani se prebere potom tov. tajnika. Tozadevni sklepi:

a) Učiteljsko društvo za okraj Slovenjgradec absolutno protestira proti zvišanju članarine, ki se je določila v Beogradu in sploh ne plačuje prispevka za »Jug. dij. dom«.

b) Tov. Zehrer vpraša, kakšne korake bo UJU Ljubljana zavzelo za povračilo seilitvenih stroškov biv. red. učit. v ljubljanski oblasti.

Volitve. Soglasno je bil izvoljen lanski odbor: predsednik tov. Josip Purkhart, predsednikov nam. tov. Leopold Kopač, tajnik tov. Josip Verčkovnik, blag. Zorka Rozman, odb. tov. Fran Kavčič, Jožef Križman. Pregled. rač. tov. Matilda Šmid in Janko Moder.

V odsek discipl. zadev: tov. Arnuš, Kavčič, Kopač, Zehrer.

V prosv. kult. odsek: tov. Golobič, Kavčič, Jožef Križman, Šmid, Zehrer.

Krožki: Ustanovitev samoizobr. krožkov:

a) slovenjgraški (Slovenjgradec, Podgorje, Razbor, Smartin, Smiklavž).

b) šentiljski (St. Florjan v Dolici, St. Ilj pri Turjaku, St. Jošt na Kozjaku, St. Vid n. Vald.).

c) šentjanski (St. Janž, Pameče, Selevrhe).

Določil se proračun (č.an.) za prihodnje poslovno leto; ostane kot letošnje leto. Tov. Zehrer predlaga, da se članarina za sresko društvo zviša za 2 Din, da bo društvo lahko poslalo na vsako skupščino svoje zastopnike. Se sprejme. Prispevek za »Učit. dom v Mariboru« je prostovoljen. Društvo samo plača letno 100 Din omenjenemu domu. — Plačevanje v Moderendorferjev sklad se prekine.

Na prošnjo zborovalcev razjasni sreski šolski nadzornik, tov. Grmovšek, o novih krajnih šolskih odborih oziroma o novem načinu kaznovanja strok, ki ne pošiljajo redno svojih otrok v šolo.

Tov. Vrečko Fran, kot poverjenik agitira za »Slov. šolsko Matico«, nakar se vsi na novo došli tovariši(ice) včlanijo.

Sklene se, da se bodo vršila zborovanja v naprej le ob sredah in sobotah. — Prihodnje zborovanje bo 3. decembra.

Nove knjige.

—k »Nova zabavna knjižnica« za mladino, II. zvezek. Cena 7/50 Din. Izdaja Ant. Kosi v Središču ob Dravi. — Obnovljena knjižnica kaže napredek. Izdajatelj si je pridobil tudi novih odličnih pisateljev (Meško). Priporočljivo za mladino.

—k Kristusove legende. Spisala Selma Lagerlöf. Prevedla Marija Kmetova. Mohorjeva knjižnica 17. Knjiga je izšla v založbi Družbe sv. Moharja 1927 in obsega 206 strani. — Cena za člane broš. 21 Din, vezana 28 Din; za nečlane broš. 28 Din in vezana 37/50 Din.

—k Uredba o oslobodjavanju vojnih obaveznika od poziva na vojno dužnost u miru i ratu. Sestavil in izdal Branislav J. Šuput, potpukovnik, Zagreb. Meduličeva ulica br. 3/II. Cena knjigi 15/50 Din, po povzetju 20/75 Din. Naroča se pri izdajatelju.

—k Ferdo Seidl: Moderna izobrazba. Slika o potih in ciljih napredka. — Tiskovna zadruga v Ljubljani 1927. Zbirka Pota in cilji XIX. zv. Str. 80. Broš. 16 Din, mehko vezana 20 Din.

Poslano.

Podpisani izjavljam, da nisem član društva »Edinstvo« in da s kandidaturom v disciplinski svet od te strani nisem v nikaki zvezi ali dogovoru.

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1927.

Ivan Kocijančič l. r.,
učitelj.

IZJAVA.

Z ozirom na dejstvo, da me proglašajo »Edinstvo« za svojega kandidata v disciplinski sodišče izjavljam:

Dne 26. oktobra t. l. me je tov. Plesničar vprašal, bi li sprejel kandidaturom v novomeški srez. »O seveda«, sem rekel v šali, »le kandidirajte me, saj sem itak tudi na naši listi«. No, tov. Plesničar je vzel stvar za resno in tako sem prišel na listo »Edinstva«.

Izjavljam pa, slej ko prej, da sem kot organiziran član UJU le kandidat liste naše organizacije in ne one »Edinstva«.

V Ljubljani, dne 27. oktobra 1927.

Marok l. r.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

—v Ako hoče doseči v petju lepe uspehe, tedaj si nabavi Preglebe pesmarice, ki prinašajo krasne in manj znane narodne pesmi.

1. Nageljčki: Za srednjo stopnjo osnovnih šol. 66 pesmi. Trdo vezano. Cena Din 20.

2. Nageljčki: Za višjo stopnjo osnovnih šol ter za nižje razrede meščanskih šol. 61 pesmi. Trdo vezano. Cena Din 26.

3. 30 troglasnih mladinskih zborov. I. del. Cena Din 18.

4. 30 troglasnih zborov II. del. Cena Din 22.

Obe zadnji zbirki sta namenjeni višji stopnji osnovnih šol in meščanskim ter srednjim šolam kakor tudi glasbenim zavodom.

Najboljši ocenjevalec teh pesmaric je učiteljsko samo, ki se enodušno pohvalno izraža o njih.

Violine od 95.— Din, gramofoni od 345.— Din, harmonike od 85.— Din, citre od 192.— Din, mandoline od 136.— Din dalje. Tamburice, gitare, lesena in pločevinasta pihača, jazz itd. po najnižjih cenah direktno iz tovarniškega skladišča.

— 8 dni na ogled. —

Vsak instrument nam lahko vrnete, če ne ugaja.

Velika izbira. Ilustrovani cenik zastoj.

Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL & HEROLD
tovarna glasbil, gramofonov in harmonik.

Imetnik

RUDOLF LORGER
MARIBOR
št. 109.

Najlepši dobitek za šolarsko tombolo »Podmladka rdečega križa«

so posamezne številke **„Zvončka“**, ki jih ima uprava UJU na razpolago po znatno znižanih cenah. Cena posameznim številkam je samo 1 Din (brez poštne).

Tovariši(ce), poslužite se ugodne prilike, dokler je čas! Naj ne bo nobene tombole na šoli brez ZVONČKA!

Velika zaloga
češkega in angleškega
sukna
pri tvrdki
A. & E. SKABERNE
Ljubljana,
Mestni trg št. 10